

Europos
Komisija

Lyčių lygybės užtikrinimas sporte

Komisijos narės Marijos Gabriel sudaryta aukšto lygio darbo grupė lyčių lygybės sporte klausimais Europos Komisijai, ES valstybėms narėms, nacionalinėms ir tarptautinėms sporto institucijoms bei mėgėjiško sporto organizacijoms pateikė **veiksmų planą** ir **rekomendacijas**, kaip pasiekti teisingesnę lyčių pusiausvyrą sporte. Siekiant užtikrinti ilgalaikį poveikį, priemonės turėtų būti sutelktos į vietas lygmenį.

UNIVERSALIOS TEMOS

Veiksmai turi būti planuojami atsižvelgiant į aštuonias universalias temas:

- **lyčių aspekto integravimas.** Visos suinteresuotosios šalys į savo veiksmus turi įtraukti lyčių aspektą;
- **sąryšingumas.** Nelygybės priežastys yra tarpusavyje persipynusios, todėl būtina taikyti sąryšingumo požiūrį;
- **biudžeto sudarymas / finansavimas atsižvelgiant į lyčių aspektą.** Sporto organizacijos turi skirti lėšų lyčių lygybei;
- **politikos stebėseną, vertinimą ir moksliniai tyrimai,** kuriais siekiama užtikrinti, kad politika būtų atnaujinama ir tinkama tikslui;
- **švietimas.** Švietimo priemonės yra gyvybiškai svarbios aiškinant lyčių lygybės politikos svarbą ir turėtų būti skirtos visoms strateginėms suinteresuotosioms šalims;
- **komunikacija.** Labai svarbu užtikrinti, kad įgyvendinant politiką ataskaita būtų naudojama kaip pagalbiniis dokumentas;
- **lyčių lygybės koordinatoriai,** kurie užtikrins, kad lygybės strategijos būtų tinkamai įgyvendinamos ir stebimos;
- **vyrų kaip sąjungininkai.** Į pokyčius būtina įtraukti vyrus, einančius su sprendimų priėmimu susijusias pareigas.

TEMINĖS SRITYS IR SUSIJUSIOS REKOMENDACIJOS

Yra šešios pagrindinės teminės veiklos sritys.

Dalyvavimas. Moterys yra mažiau linkusios sportuoti nei vyrai.

- Parengti lyčių lygybės veiksmų planus, kuriuose pabrėžiama platesnė sporto nauda.
- Sukurti mechanizmus, kuriais mergaitės ir moterys būtų skatinamos sportuoti.
- Skatinti darbo / mokslo, asmeninio gyvenimo ir sporto pusiausvyrą.
- Užtikrinti vienodas galimybes naudotis ištekliais, įskaitant vietas, įrangą ir aprangą.
- Stebėti ir vertinti lyčių lygybės pažangą ir kliūtis.

Treniravimas ir teisėjavimas. Moterys rečiau tampa trenerėmis nei vyrai.

- Padėti sudaryti galimybes moterims tapti trenerėmis ir teisėjomis visuose lygmenyse.
- Nustatyti vienodo moterų ir vyrų dalyvavimo tikslus trenerių ir teisėjų švietimo programose ir plėtoti iniciatyvas, skirtas suteikti moterims nacionalinės ir tarptautinės patirties.
- Plėtoti mentorystės iniciatyvas visais lygmenimis.
- Vykdyti kampanijas, kad trenerio ir teisėjo darbas taptų patrauklus moterims, skatinti jų įdarbinimą.
- Įdiegti duomenų rinkimo priemones ir procesus bei skatinti keistis informacija.

Lyderystė. Per mažai moterų užima vadovaujamas pareigas.

- Įsipareigoti imtis priemonių, skirtų užtikrinti lyčių lygybę vadovaujamosiose pareigose.
- Didinti informuotumą apie lyčių atstovavimo vykdomuosiuose komitetuose vertę.
- Nustatyti 50 proc. moterų atstovavimo lygį visose sprendimus priimančiose institucijose ir kadencijų limitus.
- Parengti programas, skirtas informuoti apie šališkumą, dėl kurio moterys negali eiti vadovaujančių pareigų.
- Dirbti su grupėmis, kurios specializuojasi vertinant ir įgyvendinant lyderystės ir lyčių politiką.

Socialiniai ir ekonominiai sporto aspektai.

Lyčių nelygybė darbo rinkoje yra ryškesnė sporte.

- Skatinti vienodas sutarčių sąlygas ir užtikrinti, kad būtų taikoma darbo teisė.
- Užtikrinti lygias galimybes sportininkėms ir skaidrius įdarbinimo procesus.
- Sukurti procesus, skirtus mažinti ekonominę nelygybę, skatinti socialinį dialogą ir teikti teisinę bei administracinę pagalbą.
- Viešinti diskriminacijos darbe problemą sporte ir sukurti susijusias stebėsenos sistemas.
- Palaikyti ir apsaugoti apie pažeidimus pranešančius asmenis.

Nušvietimas žiniasklaidoje. Moterų sportas nėra plačiai nušviečiamas žiniasklaidoje, o jei ir nušviečiamas, dažnai tai daroma sustiprinant neigiamus lyčių stereotipus.

- Skatinti plėtoti iniciatyvas, skirtas didinti moterų sporto nušvietimą, ir užtikrinti, kad sportininkės būtų vaizduojamos sąžiningai.
- Skatinti žiniasklaidos organizacijas samdyti redaktorius, kurie užtikrintų, kad turinyje nebūtų su lytimi susijusių stereotipų, ir gerinti lyčių pusiausvyrą.
- Didinti sporto žurnalistų informuotumą apie tendencijas, susijusias su moterų sportu.
- Diegti duomenų rinkimo ir tyrimo priemones bei skatinti keistis informacija.

Smurtas dėl lyties. Tai gali būti fizinis, lytinis arba psichologinis smurtas. Smurtą patiria daugiau moterų nei vyrų.

- Įgyvendinti švietimo ir prevencines programas visais lygmenimis.
- Įpareigoti sporto lyderius ir organizacijas nutraukti seksualinį priekabiavimą ir smurtą.
- Rinkti duomenis, siekiant įvertinti problemos mastą ir prevencinių iniciatyvų veiksmingumą.
- Sukurti informavimo apie pažeidimus mechanizmus ir paskirti apsaugos pareigūnus skundams nagrinėti.
- Skatinti keistis patirtimi siekiant užkirsti kelią smurtui sporte ir kurti sektorių partnerystę.